

U Zagrebu, 07. lipnja 2010.

Poštovane kolegice i kolege,

Vladina najava izmjena Zakona o radu izazvala je veliku uznemirenost među sindikatima, članovima i cjelokupnim građanstvom te vas ovom prigodom želimo informirati o pravim razlozima sindikalnog nezadovoljstva kao i o aktivnostima koje namjeravamo poduzimati u narednom razdoblju.

Vjerujemo da vam je poznato da je Vlada Hrvatskom saboru uputila prijedlog za hitnu izmjenu članka 79., članka 262. i članka 263. Zakona o radu. Tim se izmjenama, prihvate li ih zastupnici u Hrvatskom saboru, namjerava ukinuti produžena primjena pravnih pravila sadržanih u kolektivnim ugovorima nakon isteka roka na koji su potpisani, te za sve kolektivne ugovore mogućnost otkaza i skraćenje otkaznih rokova. Na taj način Vlada Republike Hrvatske namjerava jednostrano staviti izvan snage sve kolektivne ugovore, ali i dugoročno cijeli sustav kolektivnog pregovaranja vratiti na početne pozicije. Takva praksa jednostranog ukidanja kolektivnih ugovora suprotna je praksi civiliziranih i uljuđenih demokracija, kao i konvencijama Međunarodne organizacije rada koje su dio pravnoga sustava Republike Hrvatske.

SINDIKALNI RAZLOZI PROTIV IZMJENA SPORNIH ODREDBI

Ovakva promjena Zakona o radu, po ocjeni sindikata, neodmjerena je i neprimjerena stvarnoj potrebi. Ako je kolektivni ugovor do sada bio najjači pravni instrument, ponegdje i presnažan, prijedlozi koje nudi Vlada čine ga nedopustivo slabim instrumentom.

1. Sindikatima je apsolutno neprihvatljivo da po isteku kolektivnog ugovora sva prava odmah prestanu vrijediti u slučaju kada u njemu nije ugovorena mogućnost produžene primjene prava. Ali i tada, ako se i ugovori, po novom prijedlogu Zakona, produženje će moći vrijediti najviše šest mjeseci. Naše je mišljenje da se produžena primjena prava nakon isteka ugovora može ugovoriti do 12 mjeseci, a ako se produženje ne ugovori, prava onda automatizmom vrijede šest mjeseci nakon isteka roka na koji je kolektivni ugovor sklopljen. To bi bilo razumno.

Razlog za postojanje produžene primjene je civilizacijska potreba održanja stečenih prava, pravna sigurnost (nema naglog gubitka u pravima) te socijalna stabilnost (nema potrebe odmah ići u štrajk, već se ostavlja primjereni rok socijalnim partnerima da sklope novi kolektivni ugovor).

Važno je da od prestanka jednog pa do sklapanja drugog kolektivnog ugovora vlada pravna sigurnost u sadržaju radnog odnosa. To bi trebala biti intencija zakonodavca i cilj ugovornih stranaka radi socijalnog mira.

2. Sindikatima je potpuno neprihvatljivo da se kolektivni ugovor na određeno vrijeme može otkazati ako u njemu nema klauzule o mogućnosti otkazivanja i da otkazni rok u tom slučaju traje samo mjesec dana. To je doista napad na slobodu pregovaranja jer stranke imaju pravo sebi same ugovoriti uvjete otkazivanja.

3. Sindikatima je neprihvatljivo da Vlada ili poslodavac mogu otkazati kolektivni ugovor bez propisanog razloga. Dakle, kada se npr. mijenja vlast, svaka nova Vlada može otkazati sve kolektivne ugovore.

4. Sindikati ne mogu prihvatiti da se ruši cjelokupna važnost i stabilnost sustava kolektivnih prava zato što Vlada treba nekom trenutno smanjiti neka postojeća prava. Dakle, zbog trenutne situacije, namjerava se dugoročno ugroziti sustav kolektivnih odnosa, rušiti vrijednosti i načela socijalne države, dovesti u pitanje sva prava i svi rezultati dosadašnjeg socijalnog partnerstva.

ŠTO NAM SVE MOGU ODUZETI?

Ako se izmjenama Zakona o radu isključi produžena primjena pravnih pravila, službenici i namještenici u javnim službama, a to su zaposlenici i u našem sustavu, 31. srpnja ove godine (kada prestaje vremensko važenje Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama) gube slijedeća materijalna prava kao prava (iako ih Vlada i dalje može isplaćivati, ali bez pravne obveze):

- 1. trošak prijevoza na posao i s posla**
 - 2. jubilarnu nagradu**
 - 3. dar za djecu**
 - 4. božićnicu**
 - 5. sistematske preglede u vrijednosti od 500 kuna**
 - 6. terenski dodatak**
 - 7. dnevnice i troškove za službena putovanja**
 - 8. regres za korištenje godišnjeg odmora**
 - 9. pomoć u slučaju smrti zaposlenika i bližih članova obitelji**
 - 10. pomoć u slučaju bolovanja dužeg od 90 dana u visini 3.326,00 kn**
 - 11. pomoć u slučaju nastanka teške invalidnosti zaposlenika i bližih članova obitelji**
 - 12. povoljniju otpremninu od one utvrđene zakonom o radu**
 - 13. pomoć kod kupnje medicinskih pomagala**
 - 14. posebni dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima**
 - 15. uvećanje plaće zaposlenika za 8% odnosno 15% ako je zaposlenik magistar znanosti, odnosno doktor znanosti**
 - 16. dopust za školovanje i polaganje ispita**
 - 17. naknadu zaposleniku za izum ili tehničko unapređenje**
- Stupanjem na snagu predloženih izmjena Zakona o radu zaposlenici u sustavu zdravstva i socijalne skrbi gube još i:
- 18. pravo na uvećanje plaće s osnova posebnih uvjeta rada**
 - 19. pravo na uvećanje plaće za rad u zdravstvenim ustanovama za 4, 8 i 10%**

Zbog toga je svih pet sindikalnih središnjica u Hrvatskoj, uključujući i Maticu hrvatskih sindikata, odlučilo zajednički se oduprijeti najavljenim promjenama. Zajednička je odluka da se organizira i javno prikupljanje 450.000 potpisa hrvatskih građana čime bi se otvorila mogućnost raspisivanja referenduma o namjeri Vlade da jednostrano i po hitnom postupku izmjeni Zakon o radu. Poduzet će se i cijeli niz drugih poteza o čemu ćete biti na vrijeme obaviješteni.

O namjeri za prikupljanjem potpisa sindikalci su već izvijestili predsjednika Hrvatskog sabora Luku Bebića te zatražili da 9. lipnja, kada počinje nova sjednica Sabora RH, izmjene ZOR-a ne stavi na dnevni red.

Sindikalne središnjice će 14. lipnja održati Svesindikalni sabor na kojem će utvrditi svoje zahtjeve i ciljeve, te razraditi potrebne aktivnosti kako bi spriječile "demontažu socijalne države" koju pripremaju Vlada i poslodavci.

Prikupljanje potpisa za raspisivanje referenduma započinje 9. lipnja 2010. na svim trgovima i na svakom za to prikladnom mjestu u svim hrvatskim gradovima i općinama i trajati će 15 dana. Pozivamo vas da i vi osobno pridonese uspješnoj realizaciji ove iznimno važne sindikalne akcije, bilo kao potpisnik, bilo kao animator članstva, obitelji, prijatelja, susjeda... ili volonter na mjestima potpisa. Od toga hoće li akcija prikupljanja potpisa biti uspješna ne ovise samo vaša prava iz radnog odnosa već i vaš status kao radnika. Uspije li Vlada u svojoj namjeri radna će prava određivati poslodavci donošenjem pravilnika o radu koji je, kao što znamo, jednostrani akt i sindikati i radnici ne mogu utjecati na njegov sadržaj.

Stoga vas pozivamo da se odazovete pozivu organizatora i potpisom date potporu u nastojanjima da sačuvate prava koja vam jamči vaš kolektivni ugovor. Na taj ćete način, boreći se za svoja prava, utjecati i na ukupnu razinu prava svih hrvatskih radnika. Hrvatski radnici mogu sebi pomoći jedino ako se zajednički suprotstave namjeri Vlade.

Budite i vi dio sindikalne fronte koja će reći DA za referendum.

Ovo nije borba za rušenje Vlade, niti podrška oporbi, niti sindikatima, već je ovo borba za dostojanstvo i prava zaposlenih i nezaposlenih, za prošle i buduće generacije.

S poštovanjem,

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i medicinskih tehničara

Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća Sindikata

Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske

Spomenka Avberšek, predsjednica Sindikata

Sindikat zaposlenika u djelatnosti socijalne skrbi

Jadranka Ivezić, predsjednica Sindikata